

De heer Otwin van Dijk, portefeuillehouder VNOG,

Breedenbroek, 25 maart 2019

Betreft: verslag en schriftelijke vragen bijeenkomst VNOG

Op uitnodiging van het bestuur VNOG zijn ondergetekenden namens Lokaal Belang aangeschoven bij een informatieve bijeenkomst in de raadszaal in Doetinchem. De bijeenkomst ging over de zorgelijke bestuurlijke en financiële situatie van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland. Hieronder treft u onze bevindingen, analyse en vragen aan.

Los van het bovenstaande vielen een aantal zaken direct op. Een belangrijke avond in een zeer overvolle, rumoerige en soms emotionele raadszaal van Doetinchem. Vele aanwezigen ware zeer onthutst over de inhoud van het rapport "Inzicht geeft uitzicht". Zeer veel kritiek was er op het (oud)bestuur van VNOG. De toelichting van de nieuwe directeur bestuurder, die beloofde de zaken snel op te pakken, gaf wel enig soelaas maar de twijfel en het wantrouwen bleef.

Kern van het probleem: Als er niet wordt ingegrepen lopen de tekorten fors op:

2018: 2.8 miljoen;

2019: 4.5 miljoen;

2020: 6.4 miljoen.

Analyse (algemeen):

Na de fusie met als doel te komen tot één organisatie met een centrale aansturing zijn er bij de overdracht forse problemen zichtbaar geworden. De problemen betreffen voornamelijk:

- Lokale posten hebben zich meer dan autonoom kunnen gedragen;
- Er is matig tot slecht geadministreed;
- Er is te laat begonnen met vervanging van personeel en vrijwilligers;
- BTW is/werd niet afgedragen;
- Weeffouten in de formatie;
- Exploitatiekosten huisvesting niet op orde;
- Wagenpark (vervanging en aanschaf) niet op orde.

Analyse (bestuurlijk):

- Bestuurlijk is er geen grip geweest op de lokale posten en dus is toezicht en controle onmogelijk gebleken;
- De raden zijn niet vroegtijdig meegenomen en gekend in de feitelijke problemen;
- Er is geen dashboardinformatie (bedrijfs- en/of productinformatie) beschikbaar geweest waardoor inzicht ontbreekt;
- Accountantscontrole wel/niet goedgekeurde rapporten;
- Een complicerende factor is dat veel korpsen moeite hebben met de afstand Apeldoorn en voelen zich niet betrokken.

Samenvatting:

Er is sprake van een bestuurlijke chaos waarbij de grip op lokale posten ontbrak. De raden zijn niet vroegtijdig gekend in de feitelijke problematiek. Wie heeft waar zitten slapen! De vraag is ook wanneer het feitelijk tekort ontstaan is en waarom er niet vroegtijdig ingegrepen en gesignaleerd is en zeker vanuit de lokale posten. Hoe was het controleapparaat ingericht en hoe was de toezicht op de uitvoering georganiseerd. De vraag is ook of er een plan B was en/of er ooit een prioriteitenafweging is gemaakt. Kwalitatief het allerbeste nastreven is op zich prima maar soms is achter in de kopgroep zitten ook prima en wellicht voldoende om de veiligheid te waarborgen in onze regio. Neem de raden mee in deze beslissingen en/of keuzes. Voor ligt nu een raamwerk van tekorten die richting 2020 kunnen oplopen naar 6,4 miljoen. Voor de Oude IJsselstreek betekent dit een structurele verhoging van het budget met 250.000 euro op jaarbasis.

Aanbevelingen:

Voordat commitment kan worden gegeven aan de nieuwe organisatie dient er eerst een blauwdruk van de nieuwe organisatiestructuur & werkwijze overlegd te worden. In deze nieuwe blauwdruk dient ook de nieuwe financiële structuur en controleprotocol te zijn opgenomen. Belangrijke elementen voor een nieuwe organisatiestructuur, controle en beheer kunnen zijn:

- Er moet een nieuwe bestuurlijke organisatie komen en een nieuw dagelijks bestuur;
- Een bestuurlijk protocol en een toezicht/controle apparaat inrichten met scheiding van functies;
- Er moet een procescontroller aangesteld worden maar niet in de lijn maar direct opgehangen aan de nieuwe directeur/bestuurder;
- De directeur/bestuurder rapporteert per kwartaal aan het bestuur en gelijktijdig aan de raden;
- Er moet dashboardinformatie gegenereerd worden zodat de raad kan sturen en aan de knoppen kan draaien;
- In alle gevallen moet de veiligheid gegarandeerd worden.

Vragen aan de portefeuillehouder Veiligheid:

1. Wat is de mening van de portefeuillehouder over deze bestuurlijke en financiële wanorde en staat hij daarbij stil dat de veiligheid de afgelopen periode mogelijk in gevaar is geweest.
2. Geven de voorgenomen maatregelen en aanbevelingen, zie rapport "Inzicht geeft uitzicht", voldoende vertrouwen in de toekomst en is daarmee de veiligheid in onze gemeente gewaarborgd!
3. Geld is schaars in onze gemeente en geld kan je maar een keer uitgeven. De fractie van Lokaal Belang is van mening dat er meer nodig is dan wat aanbevelingen en toezeggingen van de nieuwe bestuurder. Zonder meer commitment afgeven aan de aanpak van de nieuwe bestuurder gaat Lokaal Belang op dit moment te ver. Wat is de mening van de portefeuillehouder hieromtrent.
4. Hoe nu verder. Het tekort 2018 is een feit en moeten wij helaas betalen. Het 1e kwartaal 2019 is voorbij. In hoeverre kan er in de tweede helft van 2019 nog bijgestuurd worden om de kostenoverschrijding omlaag te brengen. Voor 2020 is het tekort ruim 6 miljoen en voor de gemeente Oude IJsselstreek betekent dit 250.000 euro structureel op jaarbasis. Gaan wij dit bedrag in de begroting opnemen of gaan wij het VNOG een taakstelling meegeven en mede verantwoordelijk maken voor de financiële wanorde. Verdedigbaar is ook dat het VNOG een deel van het risico op zich moet nemen. Wat is de mening van de portefeuillehouder hieromtrent!

Disclaimer: Feitelijk geldt het bovenstaande voor alle gemeenschappelijke regelingen waaronder Laborijn, VNOG, GGD, ODA etc. Jaarlijks vloeien forse budgetten naar deze organisaties en grip of beheersing op deze uitgaven is er nauwelijks, sterker nog achteraf worden de raden geconfronteerd met tekorten. Wat is de oorzaak hiervan en waar is het stuurwiel en/of knoppen waar de raden aan kunnen draaien. Een enkele bestuursrapportage per jaar is te mager. Waar is de stuurinformatie of dashboardrapportage (bedrijfsinformatie of productinformatie) zodat de raden per kwartaal kunnen sturen en controleren. Want dat is toch de taak van de raden. Wij realiseren ons terdege dat gemeenschappelijke regelingen wettelijk zijn verankerd en dat wij onze bezwaren enkel in een zienswijze kunnen verwoorden. Toch lijkt het moment daar om de afspraken omtrent deze gemeenschappelijke regelingen weer eens tegen het licht te houden en terug te gaan naar de oorsprong en doelstelling van deze regelingen.

Tot zover, Stephen Gijsbers en Gerard Sinke
Fractieassistenten Lokaal Belang